

Mahkeme kararına istinaden avukata yapılacak vekalet ücreti ödemesinin belgelendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-1678
Tarih	29.09.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.19.02-019.01-1678

29/09/2011

Konu : Mahkeme kararına istinaden avukata yapılacak vekalet ücreti ödemesinin belgelendirilmesi.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ve eklerinin incelenmesinden, eşiniz ... yetkilisi ve sahibi olduğu ... ücretli olarak çalıştığınız, eşinizin ortağı bulunduğu ... tarafından ödenmeyen motorlu taşıtlar vergisinden dolayı ortak sıfatıyla eşiniz adına düzenlenen ödeme emirlerinin ... 4. Vergi Mahkemesi nezdinde dava konusu edildiği, lehinize sonuçlanan mahkeme kararına istinaden ödenmesi gereken vekalet ücreti karşılığında serbest avukat olarak çalışmadığınızdan serbest meslek makbuzu düzenleyemediğiniz belirtilerek, söz konusu vekalet ücretinin ne şekilde ödeneceği hususunda görüş talep ettiğiniz anlaşılmaktadır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

- 61 inci maddesinde,

"Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlarla sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin, ödenek, tazminat, kasa tazminatı, mali sorumluluk tazminatı, tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez",

- 65 inci maddesinde,

"Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.

Serbest meslek faaliyeti, sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır... "

- 82 nci maddesinin 4 üncü bendinde arizi serbest meslek kazancının, "Arızî olarak yapılan serbest meslek faaliyetleri dolayısıyla tahsil edilen hâsılat"

hükümlerine yer verilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında, nakden veya hesaben yaptığı ödemelerden tevkifat yapmak zorunda olanlar sayılmış olup, aynı maddenin 2/(b) bendinde ise yaptıkları serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlere yapılan ödemelerden %20 oranında tevkifat yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, aynı Kanunun 96 ncı maddesinde ;"Vergi tevkifatı, 94'üncü madde kapsamına giren nakden veya hesaben yapılan ödemelere uygulanır. Bu maddede geçen hesaben ödeme deyimi, vergi tevkifatına tabi kazanç ve iratları ödeyenleri istihkak sahiplerine karşı borçlu durumda gösteren her türlü kayıt ve işlemleri ifade eder.

Vergi tevkifatı, ücretler dışında kalan ödemelerde gayrisafi tutarlar üzerinden yapılır. Kesilmesi gereken verginin ödemeyi yapan tarafından üstlenilmesi halinde bu vergi, bilfiil ödenen miktar ile ödemeyi yapanın yüklendiği verginin toplamı üzerinden hesaplanır." hükmü bulunmaktadır.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun "Makbuz mecburiyeti" başlıklı 236 ncı maddesinde; "Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteride bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir." hükmü yer almıştır.

Konuyla ilgili olarak yayımlanan 356 ve 375 sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde; İcra dairelerince borçludan alınarak müvekkili adına takibat yapan alacaklı taraf avukatına ödenmesine karar verilen avukatlık (vekalet) ücretlerinin avukata ödendiği anda, avukat tarafından borçlu adına en az iki nüsha serbest meslek makbuzu düzenleneceği ve bir nüshasının ödemeyi yapan memura verileceği açıklamalarına yer verilmiştir.

Diğer taraftan, 221 Seri No.lu Gelir Vergisi Kanununun "Serbest Meslek Faaliyeti" başlıklı bölümünün 9 uncu fıkrasında; "Aynı şekilde, serbest meslek faaliyetinin arızı olarak yapılması halinde de, mükellefin katma değer vergisi ve geçici vergi yükümlülüğü bulunmadığı gibi defter tutma ve makbuz düzenleme zorunluluğu da söz konusu değildir..." düzenlemesi yer almaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, ücretli olarak çalıştığınız şirketten bağımsız olarak kendi nam ve sorumluluğunuz altında vermiş olduğunuz avukatlık hizmeti karşılığında elde ettiğiniz kazanç arızı serbest meslek kazancı olarak değerlendirileceğinden mahkeme kararına istinaden tarafınıza ödenecek vekalet ücreti karşılığında serbest meslek makbuzu düzenleme zorunluluğunuz bulunmamakta olup, söz konusu vekalet ücretinden Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının 2/(b) bendine göre %20 oranında tevkifat yapılması gerekmektedir.

Ancak, kendi nam ve sorumluluğunuz altında vermiş olduğunuz avukatlık hizmetini devamlılık arz edecek şekilde yapmanız, başka bir ifadeyle aynı yılda veya birbirini izleyen yıllarda birden fazla yapmanız halinde, bu faaliyet serbest meslek faaliyeti olarak değerlendirilecek olup, bu faaliyet sonucu elde edeceğiniz vekâlet ücreti karşılığında serbest meslek makbuzu düzenlemeniz gerektiği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026